Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

z 27. apríla 2023 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Prisťahovalecká politika – Článok 20 ZFEÚ – Účinné využívanie podstaty práv vyplývajúcich z postavenia občana Únie – Článok 47 Charty základných práv Európskej únie – Smernica 2008/115/ES – Spoločné normy a postupy členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území – Články 5, 11 a 13 – Priamy účinok – Právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom – Rozhodnutie o zákaze vstupu a pobytu prijaté voči štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý je rodinným príslušníkom maloletého občana Únie – Hrozba pre národnú bezpečnosť – Nezohľadnenie individuálnej situácie tohto štátneho príslušníka tretej krajiny – Odmietnutie vykonať súdne rozhodnutie, ktorým sa pozastavujú účinky tohto rozhodnutia o zákaze – Dôsledky“

Vo veci C-528/21,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť, Maďarsko) z 19. júla 2021 a doručeným Súdnemu dvoru 26. augusta 2021, ktorý súvisí s konaním:

M.D.

proti

Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Budapesti és Pest Megyei Regionális Igazgatósága,

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory C. Lycourgos (spravodajca), podpredseda Súdneho dvora L. Bay Larsen, vykonávajúci funkciu sudcu štvrtej komory, sudcovia L. S. Rossi, S. Rodin a O. Spineanu-Matei,

generálny advokát: M. Campos Sánchez-Bordona,

tajomník: I. Illéssy, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 21. septembra 2022,

* Jazyk konania: maďarčina.

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– maďarská vláda, v zastúpení: M. Z. Fehér a M. M. Tátrai, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci K. A. Jáger, znalec,

– česká vláda, v zastúpení: M. Smolek a J. Vláčil, splnomocnení zástupcovia,

– Európska komisia, v zastúpení: C. Cattabriga, A. Katsimerou, E. Montaguti, Zs. Teleki a A. Tokár, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 24. novembra 2022,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 20 ZFEÚ, článku 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“), ako aj článkov 5, 11 a 13 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (Ú. v. EÚ L 348, 2008, s. 98).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi M.D. a Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Budapesti és Pest Megyei Regionális Igazgatósága (Regionálne riaditeľstvo Národného generálneho riaditeľstva cudzineckej polície pre Budapešť a Peštiansku župu, Maďarsko) (ďalej len „úrad cudzineckej polície“) vo veci zákonnosti rozhodnutia, ktorým tento úrad prijal rozhodnutie o zákaze vstupu a pobytu voči M.D.

Právny rámec

Právo Únie

DVSD

3 Článok 25 Dohovoru, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda zo 14. júna 1985 uzatvorená medzi vládami Hospodárskej únie Beneluxu, Spolkovej republiky Nemecko a Francúzskej republiky o postupnom zrušení kontrol na ich spoločných hraniciach, podpísaného v Schengene 19. júna 1990, ktorý nadobudol platnosť 26. marca 1995 (Ú. v. ES L 239, 2000, s. 19; Mim. vyd. 19/002, s. 9), zmeneného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 265/2010 z 25. marca 2010 (Ú. v. EÚ L 85, 2010, s. 1) (ďalej len „DVSD“), stanovuje:

„1. Ak členský štát zvažuje udelenie povolenia na pobyt, uskutoční systematické vyhľadávanie v Schengenskom informačnom systéme. Ak členský štát zamýšľa udeliť povolenie na pobyt cudzincovi, na ktorého bol vydaný zápis na účely odopretia vstupu, prekonzultuje to najskôr s členským štátom, ktorý vydal zápis, a zohľadní jeho záujmy; povolenie na pobyt sa udelí len v prípade závažných, najmä humanitárnych dôvodov, alebo na základe medzinárodných záväzkov.

Pokiaľ sa udelí povolenie na pobyt, členský štát, ktorý vydal zápis, tento zápis zruší, avšak môže dotknutého cudzinca zapísať do svojho vnútroštátneho zoznamu zápisov.

…

2. Pokiaľ vyjde najavo, že cudzinec, ktorý disponuje platným povolením k pobytu udeleným jednou zo zmluvných strán, je uvedený na zozname odmietnutia vstupu, zmluvná strana, ktorá záznam vykonala, konzultuje zmluvnú stranu, ktorá udelila povolenie k pobytu, aby preverila, či existujú dostatočné dôvody pre zrušenie povolenia k pobytu.

V prípade, že povolenie k pobytu nebude zrušené, zmluvná strana, ktorá záznam vykonala, záznam zruší a môže zapísať dotyčného cudzinca do vnútroštátneho zoznamu.

…“

Nariadenie (ES) č. 1987/2006

4 Článok 34 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1987/2006 z 20. decembra 2006, o zriadení, prevádzke a využívaní Schengenského informačného systému druhej generácie (SIS II) (Ú. v. ES L 381, 2006, s. 4), stanovuje:

„1. Členský štát, ktorý vydáva zápis, je zodpovedný za zabezpečenie tohto, že údaje sú správne, aktuálne a vložené do SIS II v súlade so zákonom.

2. Len členský štát, ktorý vydáva zápis, je oprávnený meniť, dopĺňať, opravovať, aktualizovať alebo vymazávať údaje, ktoré vložil.

…“

Smernica 2008/115

5 Odôvodnenia 2, 22 a 24 smernice 2008/115 znejú:

„(2) Európska rada na zasadnutí 4. a 5. novembra 2004 v Bruseli vyzvala na zavedenie účinnej politiky odsunu [vyhostenia – *neoficiálny preklad*] a repatriácie založenej na spoločných normách pre osoby, ktoré majú byť vrátené humánnym spôsobom pri úplnom rešpektovaní ich ľudských práv a dôstojnosti.

…

(22) V súlade s Dohovorom Organizácie Spojených národov o právach dieťaťa z roku 1989 [prijatým Valným zhromaždením Organizácie Spojených národov 20. novembra 1989] by pri vykonávaní tejto smernice mal byť pre členské štáty prvoradým hľadiskom ‚najlepší záujem dieťaťa‘. V súlade s Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd [podpísaným v Ríme 4. novembra 1950] by malo byť prvoradým hľadiskom pri vykonávaní tejto smernice rešpektovanie rodinného života.

…

(24) Táto smernica rešpektuje základné práva a dodržiavanie zásady uznávané najmä [Chartou].“

6 Článok 2 ods. 2 tejto smernice stanovuje:

„Členské štáty sa môžu rozhodnúť, že túto smernicu nebudú uplatňovať na štátnych príslušníkov tretích krajín:

a) ktorým sa v súlade s článkom 13 Kódexu schengenských hraníc odoprel vstup, alebo ktorí boli zadržaní príslušnými orgánmi v súvislosti s neoprávneným prekročením vonkajšej pozemnej, vzdušnej alebo vodnej hranice členského štátu a ktorí následne v tomto členskom štáte nezískali oprávnenie alebo právo na pobyt

b) ktorým sa podľa vnútroštátneho práva uložil návrat ako trestná sankcia alebo návrat z trestnej sankcie vyplýva, alebo voči ktorým prebieha extradičné konanie.“

7 Článok 3 body 3 a 6 uvedenej smernice stanovuje:

„Na účely tejto smernice sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

…

3. ‚návrat‘ je proces vrátenia sa štátneho príslušníka tretej krajiny – bez ohľadu na to, či ide o dobrovoľné splnenie povinnosti návratu alebo nútený návrat – do:

– jeho krajiny pôvodu, alebo

– krajiny tranzitu v súlade s dvojstrannými dohodami o readmisii alebo dohodami Spoločenstva o readmisii či inými dojednaniami, alebo

– inej tretej krajiny, do ktorej sa štátny príslušník tretej krajiny dobrovoľne rozhodne vrátiť a ktorá ho prijme;

…

6. ‚zákaz vstupu‘ je správne alebo súdne rozhodnutie alebo akt, ktorým sa na stanovené obdobie zakazuje vstup na územie členských štátov a pobyt na tomto území a ktoré je pripojené k rozhodnutiu o návrate.“

8 Článok 5 tej istej smernice znie:

„Pri vykonávaní tejto smernice členské štáty zoberú náležite do úvahy:

a) najlepšie záujmy dieťaťa,

b) rodinný život,

c) zdravotný stav dotknutého štátneho príslušníka tretej krajiny,

a dodržiavajú zásadu zákazu vyhostenia alebo vrátenia.“

9 Článok 6 smernice 2008/115 stanovuje:

„1. Členské štáty vydajú rozhodnutie o návrate každého štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na ich území bez toho, aby boli dotknuté výnimky uvedené v odsekoch 2 až 5.

2. Od štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území členského štátu a majú platné povolenie na pobyt alebo iné oprávnenie udeľujúce právo na pobyt, ktoré vydal iný členský štát, sa vyžaduje, aby bezodkladne odišli na územie tohto iného členského štátu. Ak dotknutý štátny príslušník tretej krajiny túto požiadavku nedodrží alebo ak sa z dôvodu verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti požaduje jeho bezodkladný odchod, uplatňuje sa odsek 1.

…

6. Táto smernica nebráni členským štátom prijať rozhodnutie o ukončení legálneho pobytu spolu s rozhodnutím o návrate a/alebo rozhodnutím o odsune [vyhostení – *neoficiálny preklad*] a/alebo o zákaze vstupu v jednom správnom alebo súdnom rozhodnutí alebo akte v zmysle ustanovení ich vnútroštátnych právnych predpisov, a to bez toho, aby boli dotknuté procesné záruky ustanovené v kapitole III a v iných príslušných ustanoveniach práva Spoločenstva a vnútroštátneho práva.“

10 Podľa článku 7 ods. 4 tejto smernice:

„Ak existuje riziko úteku alebo ak žiadosť o legálny pobyt bola zamietnutá ako zjavne neodôvodnená alebo podvodná, alebo ak dotknutá osoba predstavuje riziko pre verejný poriadok, verejnú bezpečnosť alebo národnú bezpečnosť, členské štáty môžu upustiť od poskytnutia lehoty na dobrovoľný odchod alebo môžu poskytnúť lehotu kratšiu ako sedem dní.“

11 Článok 8 ods. 1 uvedenej smernice stanovuje:

„Členské štáty prijmú všetky opatrenia potrebné na vykonanie rozhodnutia o návrate, ak sa neposkytla lehota na dobrovoľný odchod v súlade s článkom 7 ods. 4 alebo sa nesplnila povinnosť návratu v rámci lehoty na dobrovoľný odchod poskytnutej v súlade s článkom 7.“

12 Článok 11 ods. 1 tejto istej smernice stanovuje:

„K rozhodnutiam o návrate sa pripája zákaz vstupu:

a) ak sa nestanovila lehota na dobrovoľný odchod, alebo

b) ak sa nesplnila povinnosť návratu.

V ostatných prípadoch sa k rozhodnutiam o návrate môže pripojiť zákaz vstupu.“

13 Článok 13 ods. 1 a 2 smernice 2008/115 znie takto:

„1. Dotknutému štátnemu príslušníkovi tretej krajiny sa poskytne účinný opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje príslušný súdny alebo správny orgán, alebo príslušný orgán zložený z členov, ktorí sú nestranní a majú zaručenú nezávislosť, na odvolanie sa proti rozhodnutiam vzťahujúcim sa na návrat uvedeným v článku 12 ods. 1 alebo na ich preskúmanie.

2. Orgán uvedený v odseku 1 má právomoc preskúmať rozhodnutia vzťahujúce sa na návrat uvedené v článku 12 ods. 1 vrátane možnosti dočasného pozastavenia ich výkonu, pokiaľ sa dočasné pozastavenie výkonu už neuplatňuje na základe vnútroštátnych právnych predpisov.“

Maďarské právo

Zákon č. I

14 Ustanovenie § 33 2007 évi I. törvény a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról (zákon č. I z roku 2007 o vstupe a pobyte osôb s právom na voľný pohyb a pobyt) z 18. decembra 2006 (*Magyar Közlöny* 2007/1.) (ďalej len „zákon č. I“) stanovuje:

„Právo na vstup a pobyt osôb, na ktoré sa vzťahuje tento zákon, možno v súlade so zásadou proporcionality obmedziť len na základe osobného správania dotknutej osoby, ktoré predstavuje skutočnú, priamu a závažnú hrozbu pre verejný poriadok, verejnú bezpečnosť, národnú bezpečnosť alebo verejné zdravie.“

15 Ustanovenie § 42 ods. 1 tohto zákona stanovuje:

„Vyhostenie v rámci cudzineckej polície nemožno nariadiť voči štátnemu príslušníkovi členského štátu [Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP)] alebo jeho rodinnému príslušníkovi, ktorý:

a) má viac ako desať rokov legálny pobyt na území Maďarska;

b) je maloletou osobou, s výnimkou prípadu, keď je vyhostenie v záujme maloletej osoby.“

Zákon č. II

16 Ustanovenie § 43 a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény (zákon č. II z roku 2007 o vstupe a pobyte štátnych príslušníkov tretích krajín) z 18. decembra 2006 (*Magyar Közlöny* 2007/1.) (ďalej len „zákon č. II.“) stanovuje:

„1. Úrad cudzineckej polície vydá samostatný zákaz vstupu a pobytu štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý sa zdržiava na neznámom mieste alebo v zahraničí,

a) voči ktorému sa Maďarsko podľa medzinárodného práva zaviazalo zabezpečiť dodržiavanie zákazu vstupu a pobytu;

b) ktorému Rada Európskej únie uložila zákaz vstupu alebo pobytu;

c) ktorého vstup a pobyt narúša alebo ohrozuje národnú bezpečnosť, verejnú bezpečnosť alebo verejný poriadok;

…

3. Podnet na samostatný zákaz vstupu a pobytu z dôvodu uvedeného v odseku 1 písm. c)… môžu podať aj orgány verejnej správy poverené v nariadení vlády v rámci svojej pôsobnosti na plnenie úloh súvisiacich s ochranou záujmov stanovených zákonom. Ak je uložený samostatný zákaz

vstupu a pobytu a vyhostenie na základe cudzineckej polície z dôvodov uvedených v odseku 1 písm. c),… orgány verejnej správy poverené v nariadení vlády v prípadoch, ktoré sa týkajú ich povinností a oprávnení, podajú návrh na trvanie zákazu vstupu a pobytu. Úrad cudzineckej polície sa nesmie od obsahu tohto návrhu odchýliť.“

17 Ustanovenie § 44 ods. 1 tohto istého zákona stanovuje:

„Dĺžka trvania samostatného zákazu vstupu a pobytu podľa § 43 ods. 1 písm. a) a b) sa zosúladí s dĺžkou trvania povinnosti alebo zákazu, na ktorom sa rozhodnutie zakladá. Dĺžku trvania samostatného zákazu vstupu a pobytu podľa § 43 ods. 1 písm. c) až f) určí úrad cudzineckej polície, ktorý vydáva rozhodnutie, a jeho dĺžka je najviac tri roky, pričom môže byť prípadne predĺžená najviac o ďalšie tri roky. Zákaz vstupu a pobytu sa okamžite ukončí, ak dôvod, pre ktorý bol vydaný, zanikol.“

18 Podľa § 45 ods. 1 uvedeného zákona:

„1. Pred prijatím rozhodnutia o vyhostení štátneho príslušníka tretej krajiny s povolením na pobyt na základe jeho rodinných väzieb úrad cudzineckej polície zohľadní tieto aspekty:

a) dĺžku trvania pobytu;

b) vek a rodinnú situáciu štátneho príslušníka tretej krajiny a prípadné dôsledky jeho vyhostenia pre jeho rodinných príslušníkov;

c) väzby štátneho príslušníka tretej krajiny s Maďarskom, ako aj neexistenciu väzieb s krajinou jeho pôvodu.“

19 Ustanovenie § 87/B ods. 4 tohto zákona stanovuje:

„Úrad cudzineckej polície, ktorý vec prejednáva, je viazaný stanoviskom špecializovaného úradu, pokiaľ ide o otázku dotknutého znaleckého posudku.“

Pozmeňujúci zákon

20 Ustanovenie § 17 2018 évi CXXXIII. törvény az egyes migrációs tárgyú és kapcsolódó törvények módosításáról (zákon č. CXXXIII z roku 2018 o zmene niektorých zákonov o migrácii a iných súvisiacich zákonov) z 21. decembra 2018 (*Magyar Közlöny* 2018/208.) (ďalej len „pozmeňujúci zákon“) nadobudol účinnosť 1. januára 2019. Uvádza sa v ňom:

„Zákon č. I sa dopĺňa týmto § 94:

‚1. V konaniach týkajúcich sa štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sú rodinnými príslušníkmi maďarských občanov, začatých alebo obnovených po nadobudnutí účinnosti [pozmeňujúceho zákona], sa uplatnia ustanovenia zákona č. II.

…

4. Povolenie na pobyt alebo povolenie na trvalý pobyt štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý má platné povolenie na pobyt alebo povolenie na trvalý pobyt ako rodinný príslušník maďarského občana, sa mu odníme

…

b) ak pobyt štátneho príslušníka tretej krajiny ohrozuje verejný poriadok, verejnú bezpečnosť alebo národnú bezpečnosť Maďarska.

5. Pokiaľ ide o odborné otázky definované v odseku 4 písm. b), je potrebné obrátiť sa na určené špecializované orgány v súlade s pravidlami zákona č. II o vydávaní povolenia na usadenie s cieľom získať znalecký posudok.'

…"

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

21 M.D. je štátny príslušník tretej krajiny, ktorý prišiel do Maďarska v roku 2002. V tomto členskom štáte sa usadil so svojou matkou, ako aj so svojou partnerkou a ich maloletým dieťaťom narodeným v roku 2016, ktorí majú obaja maďarskú štátnu príslušnosť. O všetky tri osoby sa stará M.D. Posledný uvedený pracoval v pekárni, ktorú prevádzkoval. V Maďarsku vlastní štyri ďalšie pekárne a svoju spoločnosť založil na Slovensku.

22 Dňa 31. mája 2003 bolo M.D. udelené povolenie na pobyt na maďarskom území. Toto povolenie bolo viackrát predĺžené.

23 Dňa 12. júna 2018 podal M.D. žiadosť o vydanie povolenia na trvalý pobyt, ktorú úrad cudzineckej polície v prvostupňovom konaní zamietol. Po tom, ako bol M.D. odsúdený na trest odňatia slobody za trestný čin prevádzačstva spáchaný poskytnutím pomoci pri nelegálnom prekročení hraníc, tento úrad podal návrh v oblasti národnej bezpečnosti, na základe ktorej Alkotmányvédelmi Hivatal (Úrad na ochranu Ústavy, Maďarsko) dospel k záveru, že správanie M.D. sa má považovať za skutočnú, priamu a vážnu hrozbu pre národnú bezpečnosť.

24 Rozhodnutím z 27. augusta 2018 úrad cudzineckej polície konštatoval, že právo M.D. na pobyt zaniklo. Toto rozhodnutie bolo potvrdené rozhodnutím z 26. novembra 2018 toho istého úradu v druhostupňovom konaní. Obidve rozhodnutia boli založené na stanovisku Úradu na ochranu Ústavy uvedenom v predchádzajúcom bode.

25 Dňa 3. januára 2019 prijal úrad cudzineckej polície rozhodnutie o návrate týkajúce sa M.D. a uložil mu zákaz vstupu a pobytu na päť rokov. Toto rozhodnutie však bolo 18. februára 2019 zrušené z dôvodu jeho rozporu s § 42 ods. 1 zákona č. I.

26 Rozsudkom z 28. mája 2019 Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (Správny a pracovný súd hlavného mesta Budapešť, Maďarsko) zrušil rozhodnutie úradu cudzineckej polície z 26. novembra 2018 a rozšíril účinky tohto zrušenia aj na rozhodnutie tohto úradu z 27. augusta 2018, a to z dôvodu, že tento úrad nepreukázal splnenie kumulatívnych podmienok stanovených v § 33 zákona č. I, keďže svoje rozhodnutie založil na stanovisku Úradu na ochranu Ústavy, ktorý nebol účastníkom konania v danej veci ako špecializovaný orgán. Okrem toho úrad cudzineckej polície neposúdil všetky okolnosti prejednávanej veci, čo mal urobiť, hoci M.D. predstavoval skutočnú, priamu a vážnu hrozbu pre verejnú bezpečnosť alebo verejný poriadok. Okrem toho uvedený súd nariadil úradu cudzineckej polície, aby v rámci nového konania posúdil všetky okolnosti prejednávanej veci, konkrétne skutočnosť, že M.D. a jeho partnerka viedli v Maďarsku rodinný život so svojím maloletým dieťaťom, maďarským občanom.

27 Rozhodnutím z 29. augusta 2019 na základe tohto nového konania úrad cudzineckej polície odňal M.D. povolenie na pobyt, pričom sa opieral o stanovisko Úradu na ochranu Ústavy a Pest Megyei Rendőr-főkapitányság (Hlavná policajná stanica Pešť, Maďarsko), podľa ktorého osobné správanie M.D. predstavuje skutočnú, priamu a vážnu hrozbu pre národnú bezpečnosť. Úrad cudzineckej polície, rozhodujúci v druhostupňovom konaní, potvrdil toto rozhodnutie, pričom najmä zdôraznil, že podľa § 87/B ods. 4 zákona č. II, uplatniteľného od nadobudnutia účinnosti pozmeňujúceho zákona, sa od tohto stanoviska nemôže odchýliť.

28 Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť, Maďarsko) zamietol žalobu, ktorú podal M.D. proti uvedenému rozhodnutiu.

29 Kúria (Najvyšší súd, Maďarsko) tento rozsudok potvrdil, keďže zastával názor, že predložené údaje boli dostatočné na preukázanie toho, že pobyt M.D. v Maďarsku predstavuje skutočnú a priamu hrozbu pre národnú bezpečnosť tohto členského štátu a že vzhľadom na existenciu tejto hrozby posúdenie osobnej situácie M.D. nemôže viesť ku kladnému posúdeniu jeho žiadosti.

30 Dňa 14. októbra 2020 prijal úrad cudzineckej polície rozhodnutie o zákaze vstupu a pobytu na dobu troch rokov voči M.D. a vložil zápis o tomto zákaze do Schengenského informačného systému (ďalej len „SIS“).

31 Tento úrad zastával názor, že v súlade s § 94 ods. 1 zákona č. I, ktorý bol do tohto zákona vložený pozmeňujúcim zákonom, M.D. spadá do pôsobnosti zákona č. II. Zároveň uviedol, že Úrad na ochranu Ústavy odporučil, aby bol M.D. vyhostený a aby mu bol uložený zákaz vstupu a pobytu na desať rokov. Uvedený úrad tiež uviedol, že slovenské orgány udelili M.D. od 26. februára 2019 povolenie na pobyt na dva roky.

32 Na základe týchto skutočností sa úrad cudzineckej polície domnieval, že správanie M.D. predstavuje hrozbu pre národnú bezpečnosť Maďarska.

33 Rozhodnutiu o zákaze vstupu a pobytu prijatému voči M.D., ktoré je uvedené v bode 30 tohto rozsudku, nepredchádzalo prijatie rozhodnutia o návrate, keďže M.D. opustil maďarské územie 24. septembra 2020.

34 Vnútroštátny súd, na ktorý M.D. podal žalobu proti tomuto rozhodnutiu o zákaze vstupu a pobytu, po prvé zdôrazňuje, že hoci bolo uvedené rozhodnutie prijaté v čase, keď sa M.D. už nenachádzal v Maďarsku, treba ho považovať za zákaz vstupu v zmysle článku 11 smernice 2008/115.

35 Vnútroštátny súd na jednej strane uvádza, že povolenie na pobyt udelené M.D. slovenskými orgánmi nemohlo byť predĺžené z dôvodu toho istého rozhodnutia a zápisu M.D. do SIS, a na druhej strane, že v čase podania tohto návrhu na začatie prejudiciálneho konania sa M.D. zdržiaval v Rakúsku, a nemohol sa vrátiť do Maďarska, keďže úrad cudzineckej polície odmietol vykonať právoplatné rozhodnutie, ktorým uvedený súd pozastavil účinky dotknutého rozhodnutia o zákaze vstupu a pobytu.

36 Vnútroštátny súd po druhé poznamenáva, že zákon č. I síce prebral smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS

(Ú. v. EÚ L 158, 2004, s. 77; Mim. vyd. 05/005, s. 46), avšak jeho pôsobnosť sa vzťahovala okrem iného na štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sú rodinnými príslušníkmi maďarského štátneho príslušníka, ktorý nevyužil svoje právo na voľný pohyb. Tento zákon teda umožnil týmto štátnym príslušníkom tretích krajín zdržiavať sa v Maďarsku za rovnakých podmienok ako štátnym príslušníkom tretích krajín, ktorí sú rodinnými príslušníkmi štátnych príslušníkov členských štátov EHP, ktorí využili svoje právo na voľný pohyb. Pozmeňujúci zákon, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2019, však štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sú rodinnými príslušníkmi maďarského štátneho príslušníka, vylúčil z pôsobnosti zákona č. I a stanovil, že na ich vstup a pobyt sa bude uplatňovať zákon č. II, ktorý dovtedy upravoval len vstup a pobyt štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí nie sú rodinnými príslušníkmi štátneho príslušníka členského štátu EHP.

37 V súlade s § 17 tohto pozmeňujúceho zákona sa zákon č. II uplatňuje aj na konania, ktoré, tak ako v prejednávanej veci, boli obnovené po nadobudnutí účinnosti uvedeného pozmeňujúceho zákona. Podľa tohto zákona č. II však možno povolenie na pobyt alebo trvalý pobyt štátneho príslušníka tretej krajiny odňať ľahšie ako podľa zákona č. I, najmä v prípade, keď správanie tohto štátneho príslušníka ohrozuje verejný poriadok, verejnú bezpečnosť alebo národnú bezpečnosť Maďarska. V takomto prípade sa teda musí nariadiť vyhostenie dotknutého štátneho príslušníka z tretej krajiny bez toho, aby sa zohľadňovali rodinné alebo osobné pomery dotknutého štátneho príslušníka.

38 Vnútroštátny súd pritom pripomína, že v rozsudku z 11. marca 2021, Belgický štát (Návrat rodiča maloletého dieťaťa) (C-112/20, EU:C:2021:197), Súdny dvor rozhodol, že článok 5 smernice 2008/115 v spojení s článkom 24 Charty ukladá členským štátom povinnosť náležite zohľadniť najlepší záujem dieťaťa pred prijatím rozhodnutia o návrate spojeného so zákazom vstupu, a to aj vtedy, ak adresátom tohto rozhodnutia nie je maloletá osoba, ale jej otec.

39 Vnútroštátny súd po tretie zdôrazňuje, že maďarskí štátni príslušníci, ktorí sú rodinnými príslušníkmi M.D., nevyužili svoje právo na voľný pohyb v rámci Európskej únie a že v dôsledku toho M.D. nemôže odvodené právo na pobyt založiť na smernici 2004/38 ani na článku 21 ZFEÚ.

40 Vnútroštátny súd však poznamenáva, že v prípade okamžitého výkonu vyhostenia štátneho príslušníka tretej krajiny nariadeného z dôvodu národnej bezpečnosti musia maďarské územie opustiť aj rodinní príslušníci tohto štátneho príslušníka, ktorí majú, ako v prejednávanej veci, občianstvo Únie, pretože inak by sa celistvosť rodiny trvalo narušila, keďže dôvod súvisiaci s národnou bezpečnosťou bráni aj udeleniu víza. Uvedený súd však pripomína, že odmietnutie udeliť právo na pobyt štátnemu príslušníkovi tretej krajiny môže spochybniť užitočný účinok občianstva Únie, ak medzi týmto štátnym príslušníkom tretej krajiny a občanom Únie, ktorý je jeho rodinným príslušníkom, existuje taký vzťah závislosti, ktorý by viedol k tomu, že tento posledný uvedený by bol nútený sprevádzať uvedeného štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý je jeho rodinným príslušníkom, a opustiť územie Únie.

41 Ten istý súd zastáva názor, že v maďarskom práve sa nenachádza žiadne ustanovenie, ktoré by vyžadovalo preskúmanie osobných a rodinných pomerov pred prijatím rozhodnutia o zákaze vstupu a pobytu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí nemajú povolenie na pobyt. M.D. sa tak nachádza v menej priaznivej situácii nielen v porovnaní so situáciou štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sú rodinnými príslušníkmi občana Únie, ktorý využil svoje právo na voľný pohyb, ale aj v porovnaní so situáciou štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí nie sú rodinnými príslušníkmi občana Únie, pričom situácia týchto posledných uvedených štátnych príslušníkov

tretích krajín sa riadi smernicami prebratými zákonom č. II, ktoré sa však neuplatňujú na štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sú, rovnako ako M.D., rodinnými príslušníkmi občana Únie.

42 Po štvrté sa vnútroštátny súd pýta, či v prípade nezlučiteľnosti novej maďarskej právnej úpravy s právom Únie a neexistencie inej osobitnej vnútroštátnej právnej úpravy je možné zohľadniť § 42 ods. 1 zákona č. I, ktorý sa na M.D. uplatňoval do 1. januára 2019, alebo či môže obísť vnútroštátne právo a založiť svoje rozhodnutie priamo na smernici 2008/115.

43 Napokon tento súd zastáva názor, že neexistuje judikatúra Súdneho dvora, pokiaľ ide o odmietnutie úradu cudzineckej polície vykonať rozhodnutie, ktorým nariadil pozastaviť výkon rozhodnutia o zákaze vstupu a pobytu prijatého voči M.D. uvedeného v bode 30 tohto rozsudku.

44 Za týchto okolností Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

„1. Majú sa články 5 a 11 smernice 2008/115, ako aj článok 20 ZFEÚ v spojení s článkami 7, 20, 24 a 47 Charty vykladať v tom zmysle, že bránia praxi členského štátu, podľa ktorej sa legislatívna reforma uplatní aj na obnovené konania na základe súdneho príkazu vydaného v rámci skôr začatých konaní, pričom ide o legislatívnu reformu, v dôsledku ktorej je štátny príslušník tretej krajiny, ktorý je rodinným príslušníkom občana Únie, vystavený oveľa nepriaznivejšiemu procesnému režimu do tej miery, že stratí postavenie osoby, ktorú nemožno vrátiť, a to ani z dôvodov verejného poriadku, verejnej bezpečnosti alebo národnej bezpečnosti, ktoré dosiahol na základe trvania svojho pobytu do uvedeného okamihu; že jeho žiadosť o povolenie na trvalý pobyt bola následne zamietnutá na základe tej istej skutkovej situácie a z dôvodov národnej bezpečnosti; že mu bolo odňaté povolenie na pobyt vydané v jeho prospech a že mu bol napokon uložený zákaz vstupu a pobytu bez toho, aby boli zohľadnené jeho osobné a rodinné pomery v ktoromkoľvek konaní – najmä v tomto kontexte skutočnosť, že sa stará o maloletého maďarského občana –, pričom ide o rozhodnutia, ktoré majú za následok buď rozpad rodiny, alebo skutočnosť, že občania Únie, ktorí sú rodinnými príslušníkmi uvedeného štátneho príslušníka tretej krajiny, vrátane jeho maloletého dieťaťa, sú nútení opustiť územie členského štátu?

2. Majú sa články 5 a 11 smernice 2008/115, ako aj článok 20 ZFEÚ v spojení s článkami 7 a 24 Charty vykladať v tom zmysle, že bránia praxi členského štátu, podľa ktorej sa osobné a rodinné pomery štátneho príslušníka tretej krajiny neskúmajú predtým, ako sa mu uloží zákaz vstupu a pobytu, s odôvodnením, že pobyt štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý je rodinným príslušníkom občana Únie, predstavuje skutočnú, priamu a vážnu hrozbu pre národnú bezpečnosť krajiny?

V prípade kladnej odpovede na prvú a druhú otázku:

3. Majú sa články 5 a 13 smernice [2008/115], ako aj článok 20 ZFEÚ v spojení s článkami 20 a 47 Charty, ako aj odôvodnenie 22 smernice 2008/115, ktoré ako prvoradé hľadisko stanovuje povinnosť zohľadniť najlepší záujem dieťaťa, a odôvodnenie 24 tejto smernice, ktoré vyžaduje, aby boli zaručené základné práva a zásady zakotvené v Charte, vykladať v tom zmysle, že v prípade, ak vnútroštátny súd na základe rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie konštatuje, že právo členského štátu alebo prax úradu cudzineckej polície založená na uvedenom práve, sú v rozpore s právom Únie, tento súd môže pri skúmaní právneho základu rozhodnutia o zákaze vstupu a pobytu zohľadniť ako nadobudnuté právo žalobcu v prejednávanej veci skutočnosť, že podľa [zákona č. I] žalobca splnil podmienky potrebné na

uplatnenie § 42 [tohto zákona], teda že mal viac ako desať rokov legálny pobyt v Maďarsku, alebo tento súd musí pri skúmaní dôvodnosti vydania rozhodnutia o zákaze vstupu a pobytu vychádzať pri zohľadnení rodinných a osobných pomerov priamo z článku 5 smernice 2008/115, pokiaľ v tejto súvislosti neexistujú pravidlá uvedené v [zákone č. II]?

4. Je v súlade s právom Únie, najmä s právom na účinný opravný prostriedok zaručeným v článku 13 smernice 2008/115 a s právom na spravodlivý proces zakotveným v článku 47 Charty, prax členského štátu, podľa ktorej, v rámci konania začatého štátnym príslušníkom tretej krajiny, ktorý je rodinným príslušníkom občana Únie, pri uplatnení svojho práva podať opravný prostriedok, úrad cudzineckej polície nerešpektuje právoplatné súdne rozhodnutie, ktorým sa nariaďuje okamžitá súdna ochrana proti výkonu rozhodnutia [uvedených úradov] z dôvodu, že už vložili do [SIS] zápis o zákaze vstupu a pobytu, v dôsledku čoho štátny príslušník tretej krajiny, ktorý je rodinným príslušníkom občana Únie, nemôže osobne uplatniť právo na odvolanie ani vstúpiť na územie Maďarska počas trvania konania pred vydaním právoplatného rozhodnutia vo veci, ktorá sa ho týka?“

Konanie na Súdnom dvore

45 Vnútroštátny súd navrhol, aby sa na prejednávanú vec vzťahovali ustanovenia o naliehavom prejudiciálnom konaní podľa článku 107 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora.

46 Rozhodnutím zo 16. septembra 2021 piata komora na návrh sudcu spravodajcu a po vypočutí generálneho advokáta rozhodla, že nie je opodstatnené vyhovieť návrhu na prejednanie tejto veci v naliehavom prejudiciálnom konaní.

47 Dňa 1. októbra 2021 predseda Súdneho dvora rozhodol, že prejednávaná vec bude prejednaná prednostne v súlade s článkom 53 ods. 3 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora.

O prejudiciálnych otázkach

O prípustnosti

48 Podľa maďarskej vlády treba prejudiciálne otázky vyhlásiť za neprípustné v rozsahu, v akom sa týkajú jednak určenia, či právo Únie bráni odňatiu práva M.D. na pobyt na maďarskom území, hoci toto odňatie nie je predmetom sporu prebiehajúceho pred vnútroštátnym súdom, a jednak výkladu smernice 2008/115, hoci rozhodnutie o zákaze vstupu a pobytu, o ktoré ide vo veci samej, nepatrí do pôsobnosti tejto smernice, pretože bolo prijaté po tom, ako M.D. opustil maďarské územie.

49 Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora v tejto súvislosti vyplýva, že pri otázkach týkajúcich sa výkladu práva Únie položených vnútroštátnym súdom v rámci právnej úpravy a skutkových okolností, ktoré tento súd vymedzí na svoju vlastnú zodpovednosť a ktorých správnosť Súdnemu dvoru neprináleží preverovať, platí prezumpcia relevantnosti. Súdny dvor môže odmietnuť rozhodnúť o návrhu na začatie prejudiciálneho konania podanom vnútroštátnym súdom len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá nijakú súvislosť s realitou alebo predmetom sporu vo veci samej, pokiaľ ide o hypotetický problém, alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými ani právnymi okolnosťami potrebnými na užitočnú odpoveď na otázky,

ktoré mu boli položené [rozsudok z 8. novembra 2022, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Preskúmanie zaistenia z úradnej moci), C-704/20 a C-39/21, EU:C:2022:858, bod 61, ako aj citovaná judikatúra].

50 V prejednávanej veci z návrhu na začatie prejudiciálneho konania a z odpovede vnútroštátneho súdu na žiadosť o informácie, ktorá mu bola zaslaná, na jednej strane vyplýva, že tento súd má preskúmať len zákonnosť rozhodnutia o zákaze vstupu a pobytu prijatého voči M.D., keďže rozhodnutie, ktorým bolo tomuto štátnemu príslušníkovi tretej krajiny odňaté právo na pobyt na maďarskom území, nadobudlo právoplatnosť, a na druhej strane, že tento zákaz vstupu a pobytu platí pre celé územie Únie.

51 Z toho vyplýva, ako tvrdí maďarská vláda, že prejudiciálne otázky sú užitočné na vyriešenie sporu, o ktorý ide vo veci samej, len v rozsahu, v akom sa týkajú rozhodnutia o zákaze vstupu a pobytu M.D., a preto sú prípustné len v tomto rozsahu.

52 Pokiaľ ide naopak o užitočnosť výkladu smernice 2008/115 v rámci sporu vo veci samej, treba pripomenúť, že ak nie je zrejmé, ako je to v prejednávanej veci, že výklad ustanovenia práva Únie nijako nesúvisí s realitou alebo predmetom sporu vo veci samej, námietka založená na neuplatniteľnosti tohto ustanovenia na spor vo veci samej nemá vplyv na prípustnosť návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ale patrí do vecného preskúmania položených otázok (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 14. júla 2022, ASADE, C-436/20, EU:C:2022:559, bod 41 a citovanú judikatúru).

O veci samej

O prvej a druhej otázke

53 Svojou prvou a druhou otázkou, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 20 ZFEÚ a články 5 a 11 smernice 2008/115 v spojení s článkami 7, 20, 24 a 47 Charty majú vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby členský štát prijal rozhodnutie, ktorým sa zakazuje vstup na územie Únie štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý je rodinným príslušníkom občana Únie, štátneho príslušníka tohto členského štátu, ktorý nikdy nevyužil svoje právo na voľný pohyb, z dôvodu, že správanie tohto štátneho príslušníka tretej krajiny predstavuje skutočnú, priamu a vážnu hrozbu pre národnú bezpečnosť uvedeného členského štátu, bez toho, aby bola preskúmaná osobná a rodinná situácia uvedeného štátneho príslušníka tretej krajiny.

54 Na úvod treba uviesť, že podľa maďarskej vlády uplatniteľná maďarská právna úprava umožňuje v situácii, o akú ide vo veci samej, zohľadniť osobnú a rodinnú situáciu štátneho príslušníka tretej krajiny predtým, ako bolo voči nemu prijaté rozhodnutie o zákaze vstupu na územie Únie.

55 Ako však bolo pripomenuté v bode 49 tohto rozsudku, otázky týkajúce sa výkladu práva Únie kladie vnútroštátny súd v rámci právnej úpravy a skutkových okolností, ktoré vymedzuje na vlastnú zodpovednosť a ktorých správnosť Súdnemu dvoru neprináleží preverovať. Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa teda musí preskúmať z hľadiska výkladu vnútroštátneho práva, ktorý podal vnútroštátny súd, a nie z hľadiska výkladu, na ktorý sa odvoláva vláda členského štátu [rozsudok z 20. októbra 2022, Centre public d'action sociale de Liège (Zrušenie alebo pozastavenie rozhodnutia o návrate), C-825/21, EU:C:2022:810, bod 35].

56 Z toho vyplýva, že na prvú a druhú otázku treba odpovedať na základe predpokladu, ktorý však prináleží preveriť vnútroštátnemu súdu, podľa ktorého vnútroštátne právo neumožňuje, aby sa v situácii, o akú ide vo veci samej, zohľadnila osobná a rodinná situácia dotknutého štátneho príslušníka tretej krajiny pred prijatím rozhodnutia o zákaze jeho vstupu na územie Únie.

– *O článku 20 ZFEÚ*

57 V prvom rade treba pripomenúť, že článok 20 ZFEÚ bráni vnútroštátnym opatreniam, ktorých účinkom je zbavenie občanov Únie účinného vyžívania podstaty práv, ktoré im vyplývajú z ich postavenia občana Únie [rozsudky z 8. marca 2011, Ruiz Zambrano, C-34/09, EU:C:2011:124, bod 42, a z 27. februára 2020, Subdelegación del Gobierno en Ciudad Real (Manžel občana Únie), C-836/18, EU:C:2020:119, bod 37].

58 V tejto súvislosti už Súdny dvor rozhodol, že existujú veľmi osobitné situácie, v ktorých napriek skutočnosti, že sekundárne právo týkajúce sa práva na pobyt štátnych príslušníkov tretích krajín nie je uplatniteľné a dotknutý občan Únie nevyužil svoje právo na voľný pohyb, musí byť právo na pobyt priznané štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý je rodinným príslušníkom tohto občana, aby nedošlo k narušeniu potrebného účinku občianstva Únie, pokiaľ by v dôsledku odopretia takého práva bol uvedený občan nútený opustiť územie Únie ako celok, čo by ho zbavilo možnosti účinne vyžívať podstatu práv, ktoré mu z jeho postavenia občana Únie vyplývajú [pozri v tomto zmysle rozsudky z 8. marca 2011, Ruiz Zambrano, C-34/09, EU:C:2011:124, body 43 a 44, ako aj z 5. mája 2022, Subdelegación del Gobierno en Toledo (Pobyt rodinného príslušníka – Nedostatočné zdroje), C-451/19 a C-532/19, EU:C:2022:354, bod 45].

59 Odmietnutie priznať právo na pobyt štátnemu príslušníkovi tretej krajiny však môže ohroziť potrebný účinok občianstva Únie len vtedy, keď medzi týmto štátnym príslušníkom tretej krajiny a občanom Únie, ktorý je jeho rodinným príslušníkom, existuje taký vzťah závislosti, ktorého dôsledkom je, že občan Únie je nútený sprevádzať dotknutého štátneho príslušníka tretej krajiny a opustiť územie Únie ako celok [rozsudky z 8. mája 2018, K.A. a i. (Zlúčenie rodiny v Belgicku), C-82/16, EU:C:2018:308, bod 52, ako aj z 5. mája 2022, Subdelegación del Gobierno en Toledo (Pobyt rodinného príslušníka – Nedostatočné zdroje), C-451/19 a C-532/19, EU:C:2022:354, bod 46, ako aj citovaná judikatúra].

60 V druhom rade, podobne ako odmietnutie alebo strata práva na pobyt na území členského štátu, zákaz vstupu na územie Únie uložený štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý je rodinným príslušníkom občana Únie, môže viesť k tomu, že tento občan bude zbavený možnosti účinne využívať podstatu práv vyplývajúcich z jeho postavenia, ak vzhľadom na vzťah závislosti existujúci medzi týmito osobami tento zákaz vstupu v skutočnosti núti uvedeného občana opustiť územie Únie ako celok, aby sprevádzal svojho rodinného príslušníka, ktorý je štátnym príslušníkom tretej krajiny, na ktorého sa vzťahuje uvedený zákaz (pozri analogicky rozsudok z 13. septembra 2016, CS, C-304/14, EU:C:2016:674, bod 32).

61 V prejednávanej veci maloleté dieťa M.D., rovnako ako jeho matka, majú ako občania Únie práva zakotvené v článku 20 ZFEÚ. Preto nemožno *a priori* vylúčiť, že zákaz vstupu a pobytu uložený M.D. vedie k tomu, že títo občania Únie budú v skutočnosti zbavení možnosti skutočne využívať podstatu práv, ktoré im vyplývajú z ich postavenia občana Únie. Tak by to bolo v prípade, ak by medzi M.D. a jeho maloletým dieťaťom alebo jeho partnerkou existoval vzťah závislosti na účely uplatnenia článku 20 ZFEÚ, ako ho vykladal Súdny dvor, ktorý by nútil toto maloleté dieťa alebo tohto partnera opustiť v skutočnosti územie Únie [pozri najmä rozsudky z 8. mája 2018, K.A. a i. (Zlúčenie rodiny v Belgicku), C-82/16, EU:C:2018:308, body 65 a 71 až 75, ako aj

z 5. mája 2022, Subdelegación del Gobierno en Toledo (Pobyt rodinného príslušníka – Nedostatočné zdroje), C-451/19 a C-532/19, EU:C:2022:354, bod 56, ako aj body 64 až 69].

62 V tejto súvislosti treba spresniť, že podľa vnútroštátneho súdu mal M.D. právo na pobyt na Slovensku v čase, keď mu bolo odňaté jeho povolenie na pobyt na maďarskom území. Nezdá sa teda, že by takéto odňatie mohlo v skutočnosti prinútiť maloleté dieťa M.D. a jeho partnerku, ktorá je matkou tohto dieťaťa, opustiť územie Únie ako celok, keďže nič nenasvedčuje tomu, že títo občania Únie sa nemohli legálne zdržiavať na Slovensku.

63 Na základe informácií, ktoré má Súdny dvor k dispozícii, nie je teda isté, že odňatím povolenia na pobyt M.D. maďarskými orgánmi mohol byť porušený článok 20 ZFEÚ (pozri analogicky rozsudok z 10. októbra 2013, Alokpa a Moudoulou, C-86/12, EU:C:2013:645, body 34 a 35).

64 Maďarské orgány prijatím rozhodnutia o zákaze vstupu a pobytu, o ktoré ide vo veci samej, ktorého účinky majú európsky rozmer, odňali naopak M.D. akéhokoľvek právo na pobyt na území všetkých členských štátov (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. januára 2018, E, C-240/17, EU:C:2018:8, bod 42).

65 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že členský štát nemôže zakázať vstup na územie Únie štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorého rodinným príslušníkom je občan Únie, ktorý je štátnym príslušníkom tohto členského štátu, ktorý nikdy nevyužil svoje právo na voľný pohyb, bez toho, aby sa preverila existencia vzťahu závislosti, ako je opísaný v bode 61 tohto rozsudku, medzi týmto štátnym príslušníkom tretej krajiny a týmto rodinným príslušníkom. Naopak, príslušným vnútroštátnym orgánom prináleží posúdiť, najmä na základe skutočností, ktoré dotknutý štátny príslušník tretej krajiny a občan Únie musia mať možnosť slobodne predložiť, a v prípade potreby pristúpiť k potrebným zisťovaniam, či medzi týmito dvoma osobami existuje takýto vzťah závislosti [pozri v tomto zmysle rozsudok z 27. februára 2020, Subdelegación del Gobierno en Ciudad Real (Manžel občana Únie), C-836/18, EU:C:2020:119, bod 53].

66 V treťom rade treba uviesť, že M.D. bolo odňaté právo na pobyt na maďarskom území z dôvodu, že jeho správanie predstavovalo skutočnú, priamu a vážnu hrozbu pre národnú bezpečnosť a že prijatie rozhodnutia o zákaze vstupu a pobytu na území Únie voči nemu bolo založené na tom istom dôvode.

67 V tomto rozsahu treba pripomenúť, že členské štáty sa môžu za určitých podmienok odchýliť od odvodeného práva na pobyt vyplývajúceho z článku 20 ZFEÚ pre rodinného príslušníka občana Únie uvedeného v bode 58 tohto rozsudku, s cieľom zabezpečiť zachovanie verejného poriadku alebo ochranu verejnej bezpečnosti. Môže to tak byť v prípade, ak tento štátny príslušník tretej krajiny predstavuje skutočnú, existujúcu a dostatočne vážnu hrozbu pre verejný poriadok alebo verejnú či národnú bezpečnosť [pozri v tomto zmysle rozsudok z 8. mája 2018, K.A. a i. (Zlúčenie rodiny v Belgicku), C-82/16, EU:C:2018:308, bod 92, ako aj citovanú judikatúru].

68 Ako však uviedol generálny advokát v bode 103 svojich návrhov, uplatnenie takejto výnimky nemôže byť založené len na záznamoch dotknutého štátneho príslušníka tretej krajiny v registri trestov. V prípade potreby môže vyplývať len z konkrétneho posúdenia všetkých relevantných okolností prejednávanej veci z hľadiska zásady proporcionality, základných práv, ktorých dodržiavanie Súdny dvor zabezpečuje, a okrem iného najlepšieho záujmu dieťaťa, občana Únie. Príslušný vnútroštátny orgán tak môže zohľadniť najmä závažnosť spáchaných porušení a stupeň prísnosti trestov, ako aj dĺžku obdobia medzi dátumom, kedy boli uložené, a dátumom, kedy tento

orgán rozhoduje. Pokiaľ vzťah závislosti medzi uvedeným štátnym príslušníkom tretej krajiny a maloletým občanom Únie vyplýva zo skutočnosti, že prvý uvedený je rodičom druhého, treba tiež zohľadniť vek, zdravotný stav, ako aj rodinnú a ekonomickú situáciu tohto maloletého občana Únie [pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. mája 2022, Subdelegación del Gobierno en Toledo (Pobyt rodinného príslušníka – Nedostatočné zdroje), C-451/19 a C-532/19, EU:C:2022:354, bod 53, ako aj citovanú judikatúru].

69 Preto, ak existuje vzťah závislosti, ako je opísaný v bode 61 tohto rozsudku, medzi dotknutým štátnym príslušníkom tretej krajiny a jeho rodinným príslušníkom, ktorý je občanom Únie, dotknutý členský štát nemôže zakázať vstup a pobyt tohto štátneho príslušníka na území Únie z dôvodov verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti, pokiaľ nezohľadnil všetky relevantné okolnosti, a najmä najlepší záujem jeho maloletého dieťaťa, ktoré je občanom Únie.

70 Zo všetkých predchádzajúcich úvah vyplýva, že článok 20 ZFEÚ bráni tomu, aby členský štát prijal rozhodnutie o zákaze vstupu na územie Únie voči štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý je rodinným príslušníkom občana Únie, štátneho príslušníka tohto členského štátu, ktorý nikdy nevyužil svoje právo na voľný pohyb, bez toho, aby najprv preskúmal, či medzi týmito osobami existuje vzťah závislosti, ktorý by skutočne nútil tohto občana Únie opustiť územie Únie ako celok, aby mohol sprevádzať tohto rodinného príslušníka, a ak áno, či dôvody, na základe ktorých bolo toto rozhodnutie prijaté, umožňujú odchýliť sa od odvodeného práva na pobyt tohto štátneho príslušníka tretej krajiny.

– *O smernici 2008/115*

71 Po prvé treba preskúmať, či rozhodnutie o zákaze vstupu na celé územie Únie prijaté členským štátom voči štátnemu príslušníkovi tretej krajiny patrí do pôsobnosti smernice 2008/115, pokiaľ bolo toto rozhodnutie, ako je to v prejednávanej veci, prijaté po tom, ako tento štátny príslušník opustil územie tohto členského štátu bez toho, aby bolo prijaté rozhodnutie o návrate, ktoré sa ho týka.

72 V tejto súvislosti po prvé z odôvodnenia 2 smernice 2008/115 vyplýva, že jej cieľom je zavedenie účinnej politiky vyhostenia a repatriácie založenej na spoločných normách, aby boli dotknuté osoby vrátené humánnym spôsobom pri úplnom dodržaní ich základných práv a ich dôstojnosti. Ako vyplýva z názvu tejto smernice a jej článku 1, táto smernica v tejto súvislosti stanovuje „spoločné normy a postupy“, ktoré majú všetky členské štáty uplatňovať na návrat neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín [rozsudok z 8. mája 2018, K.A. a i. (Zlúčenie rodiny v Belgicku), C-82/16, EU:C:2018:308, bod 100, ako aj citovaná judikatúra].

73 S výhradou výnimiek stanovených v článku 2 ods. 2 smernice 2008/115, ktoré sa zrejme neuplatňujú v takej situácii, o akú ide vo veci samej, sa táto smernica uplatňuje na každého štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na území členského štátu. Okrem toho, keďže štátny príslušník tretej krajiny spadá do pôsobnosti uvedenej smernice, v zásade musí podliehať spoločným normám a postupom stanoveným touto smernicou na účely jeho návratu, a to až do okamihu prípadnej legalizácie jeho pobytu [rozsudok z 22. novembra 2022, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Vyhostenie – Liečebné konope), C-69/21, EU:C:2022:913, bod 52 a citovaná judikatúra].

74 Článok 6 ods. 1 smernice 2008/115 stanovuje, že ak sa preukáže neoprávnenosť pobytu, každý štátny príslušník tretej krajiny musí byť bez toho, aby boli dotknuté výnimky stanovené v odsekoch 2 až 5 tohto článku a pri prísnom dodržaní požiadaviek stanovených v článku 5 tejto

smernice, predmetom rozhodnutia o návrate, ktoré musí medzi tretími krajinami uvedenými v článku 3 bode 3 smernice 2008/115 identifikovať tú krajinu, do ktorej má byť vyhostený [rozsudok z 22. novembra 2022, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Vyhostenie – Liečebné konope), C-69/21, EU:C:2022:913, bod 53 a citovaná judikatúra].

75 Z článku 6 ods. 2 smernice 2008/115 teda vyplýva, že štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na území členského štátu, pričom má právo na pobyt v inom členskom štáte, je potrebné predtým, ako sa voči nemu vydá rozhodnutie o návrate, umožniť mu odísť do tohto posledného uvedeného štátu, s výnimkou, že to vyžaduje verejný poriadok alebo národná bezpečnosť [rozsudok z 24. februára 2021, M a i. (Odovzdanie do členského štátu), C-673/19, EU:C:2021:127, bod 35].

76 Napokon podľa článku 11 ods. 1 smernice 2008/115 sú členské štáty povinné prijať rozhodnutie o zákaze vstupu, pokiaľ si štátny príslušník tretej krajiny, voči ktorému bolo vydané rozhodnutie o návrate, nesplnil svoju povinnosť návratu alebo pokiaľ mu nebola poskytnutá lehota na dobrovoľný odchod, čo v súlade s článkom 7 ods. 4 tejto smernice prichádza do úvahy, keď dotknutá osoba predstavuje riziko pre verejný poriadok, verejnú bezpečnosť alebo národnú bezpečnosť [rozsudok z 8. mája 2018, K.A. a i. (Zlúčenie rodiny v Belgicku), C-82/16, EU:C:2018:308, bod 86]. V ostatných prípadoch z tohto článku 11 ods. 1 vyplýva, že členské štáty môžu spojiť rozhodnutia o návrate s takýmto zákazom vstupu.

77 Z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že zákaz vstupu je prostriedkom na zvýšenie účinnosti politiky Únie v oblasti návratu tým, že sa zaručuje, že počas určitého obdobia po vyhostení sa štátny príslušník tretej krajiny s nelegálnym pobytom už nebude môcť legálne vrátiť na územie členských štátov [rozsudok zo 17. septembre 2020, JZ (Trest odňatia slobody v prípade zákazu vstupu), C-806/18, EU:C:2020:724, bod 32].

78 Po druhé skutočnosť, že sa na štátneho príslušníka tretej krajiny, ako je to v prejednávanej veci, vzťahuje rozhodnutie o zákaze vstupu bez toho, aby bol predtým adresátom rozhodnutia o návrate, nemusí nevyhnutne znamenať, že toto rozhodnutie o zákaze vstupu nepatrí do pôsobnosti smernice 2008/115.

79 Je pravda, že z článku 3 bodu 6 a článku 11 ods. 1 smernice 2008/115 vyplýva, že prijatie rozhodnutia o zákaze vstupu voči štátnemu príslušníkovi tretej krajiny v zásade nie je možné bez toho, aby bolo voči tomuto štátnemu príslušníkovi prijaté rozhodnutie o návrate.

80 V prejednávanej veci však z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že rozhodnutie, ktorým Maďarsko zakázalo M.D. vstup na územie Únie z dôvodu, že jeho správanie predstavovalo skutočnú, priamu a vážnu hrozbu pre národnú bezpečnosť tohto členského štátu, bolo prijaté v nadväznosti na rozhodnutie, ktorým mu uvedený členský štát z rovnakého dôvodu odňal jeho právo na pobyt na území toho istého členského štátu.

81 Zo samotného znenia článku 6 ods. 2 smernice 2008/115 však vyplýva, že v takom prípade členský štát, v ktorom sa neoprávnene zdržiava štátny príslušník tretej krajiny, je povinný prijať voči nemu rozhodnutie o návrate, aj keď má tento štátny príslušník právo na pobyt v inom členskom štáte (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. januára 2018, E, C-240/17, EU:C:2018:8, bod 48).

82 V tejto súvislosti je irelevantné, ako uviedla maďarská vláda, že neexistenciu takéhoto rozhodnutia o návrate možno v prejednávanej veci vysvetliť zložitosťou rozhodovacieho procesu zavedeného vnútroštátnou právnou úpravou. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora sa členský štát

nemôže dovolávať ustanovení, postupov alebo situácií svojho vnútroštátneho právneho poriadku na účely odôvodnenia nedodržania povinností, ktoré mu vyplývajú z práva Únie [rozsudky z 8. septembra 2010, Carmen Media Group, C-46/08, EU:C:2010:505, bod 69, a z 25. februára 2021, Komisia/Španielsko (Smernica o osobných údajoch – Oblasť trestného práva), C-658/19, EU:C:2021:138, bod 19, ako aj citovaná judikatúra].

83 Bolo by preto v rozpore s cieľom a všeobecnou štruktúrou smernice 2008/115 domnievať sa, že rozhodnutie o zákaze vstupu na územie Únie prijaté voči štátnemu príslušníkovi tretej krajiny z dôvodu zabezpečenia národnej bezpečnosti nepatrí do pôsobnosti tejto smernice z dôvodu, že voči tomuto štátnemu príslušníkovi tretej krajiny nebolo predtým prijaté rozhodnutie o návrate.

84 V takomto prípade by totiž konštatovanie, že smernica 2008/115 sa na toto rozhodnutie o zákaze vstupu neuplatňuje, neoprávnene zbavilo uvedeného štátneho príslušníka tretej krajiny hmotnoprávnych a procesných záruk, ktoré sú členské štáty podľa tejto smernice povinné dodržiavať, keď zamýšľajú prijať takéto rozhodnutia o zákaze vstupu.

85 Takýto záver nie je spochybnený rozsudkom z 3. júna 2021, Westerwaldkreis (C-546/19, EU:C:2021:432), keďže situácia, o ktorú išlo vo veci, v ktorej bol vydaný tento rozsudok, bola odlišná od situácie, o ktorú ide vo veci samej. Rozhodnutie o zákaze vstupu, o ktoré išlo v uvedenom rozsudku, bolo totiž zachované, hoci rozhodnutie o návrate, ku ktorému bolo pripojené toto rozhodnutie o zákaze vstupu, bolo zrušené.

86 Po tretie skutočnosť, že ku dňu prijatia rozhodnutia o zákaze vstupu a pobytu štátneho príslušníka tretej krajiny sa táto osoba už neoprávnene nezdržiavala na území členského štátu, ktorý toto rozhodnutie prijal, nepostačuje na vylúčenie tohto rozhodnutia z pôsobnosti smernice 2008/115.

87 Na jednej strane, ako bolo uvedené v bode 77 tohto rozsudku, účelom takéhoto rozhodnutia o zákaze je zabrániť dotknutému štátnemu príslušníkovi tretej krajiny v návrate na územie Únie po tom, ako ho opustil. Na druhej strane, hoci článok 6 ods. 6 smernice 2008/115 umožňuje prijať rozhodnutie o návrate a rozhodnutie o zákaze vstupu súčasne, toto ustanovenie to nijako nevyžaduje. Na to, aby toto rozhodnutie o zákaze nepatrilo automatiky do pôsobnosti tejto smernice, preto nestačí, aby rozhodnutie o zákaze vstupu bolo prijaté po odchode štátneho príslušníka tretej krajiny z územia členského štátu.

88 Treba preto konštatovať, že rozhodnutie o zákaze vstupu, o aké ide vo veci samej, treba považovať za zákaz vstupu v zmysle článku 11 smernice 2008/115 a že jeho prijatie podlieha dodržaniu záruk stanovených touto smernicou.

89 Po druhé článok 5 smernice 2008/115, ktorý predstavuje všeobecné pravidlo záväzné pre členské štáty, od momentu, keď vykonajú túto smernicu [rozsudok z 22. novembra 2022, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Vyhostenie – Liečebné konope), C-69/21, EU:C:2022:913, bod 55], im ukladá povinnosť náležite zohľadniť najlepšie záujmy dieťaťa, rodinný život a zdravotný stav dotknutého štátneho príslušníka tretej krajiny. Takáto povinnosť sa teda vzťahuje aj na členské štáty, ak zamýšľajú prijať rozhodnutie o zákaze vstupu v zmysle článku 11 uvedenej smernice.

90 Treba tiež spresniť, že podľa tohto článku 5 sú členské štáty pred prijatím rozhodnutia o zákaze vstupu povinné náležite zohľadniť najlepšie záujmy dieťaťa, aj keď adresátom tohto rozhodnutia nie je maloletá osoba, ale jej otec [pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. marca 2021, État belge (Návrat rodina maloletej osoby), C-112/20, EU:C:2021:197, bod 43].

91 Uvedený článok 5 preto bráni tomu, aby bolo rozhodnutie o zákaze vstupu v zmysle článku 11 smernice 2008/115 prijaté vo vzťahu k štátnemu príslušníkovi tretej krajiny bez toho, aby sa predtým zohľadnil jeho zdravotný stav, ako aj prípadne jeho rodinný život a najlepší záujem jeho maloletého dieťaťa.

92 Zo všetkých predchádzajúcich úvah vyplýva, na prvú a druhú otázku treba odpovedať takto:

– článok 20 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby členský štát prijal rozhodnutie o zákaze vstupu na územie Únie voči štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý je rodinným príslušníkom občana Únie, štátneho príslušníka tohto členského štátu, ktorý nikdy nevyužil svoje právo na voľný pohyb, bez toho, aby najprv preskúmal, či medzi týmito osobami existuje vzťah závislosti, ktorý by skutočne nútil tohto občana Únie opustiť toto územie ako celok, aby mohol sprevádzať tohto rodinného príslušníka, a ak áno, či dôvody, na základe ktorých bolo toto rozhodnutie prijaté, umožňujú odchýliť sa od odvodeného práva na pobyt tohto štátneho príslušníka tretej krajiny,

– článok 5 smernice 2008/115 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby sa na štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorému malo byť určené rozhodnutie o návrate, bezprostredne po prijatí rozhodnutia, ktorým mu bolo z dôvodov súvisiacich s národnou bezpečnosťou odňaté jeho právo na pobyt na území dotknutého členského štátu, vzťahovalo rozhodnutie o zákaze vstupu na územie Únie prijaté z rovnakých dôvodov bez toho, aby sa predtým zohľadnil jeho zdravotný stav, ako aj prípadne jeho rodinný život a najlepší záujem jeho maloletého dieťaťa.

O tretej otázke

93 Svojou treťou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 20 ZFEÚ a články 5 a 13 smernice 2008/115 v spojení s článkami 20 a 47 Charty majú vykladať v tom zmysle, že ak vnútroštátny súd rozhoduje o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu o zákaze vstupu prijatému na základe vnútroštátnej právnej úpravy nezlučiteľnej s týmto článkom 5, môže tento súd vychádzať zo skoršej vnútroštátnej právnej úpravy alebo je povinný priamo uplatniť uvedený článok 5.

94 V prvom rade z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že vo všetkých prípadoch, v ktorých sú ustanovenia smernice obsahovo bezpodmienečné a dostatočne presné, majú jednotlivci právo sa na ne odvolávať pred vnútroštátnymi súdmi voči štátu, pokiaľ tento štát neprebral smernicu do vnútroštátneho právneho poriadku v stanovenej lehote, alebo ju neprebral správne [rozsudky z 5. októbra 2004, Pfeiffer a i., C-397/01 až C-403/01, EU:C:2004:584, bod 103, ako aj z 8. marca 2022, Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld (Priamy účinok), C-205/20, EU:C:2022:168, bod 17 a citovaná judikatúra].

95 Ustanovenie práva Únie je na jednej strane bezpodmienečné, ak povinnosť v ňom stanovená nezávisí od žiadnej podmienky a jej vykonávanie alebo jej účinky nepodliehajú prijatiu žiadneho aktu inštitúcií Únie alebo členských štátov, a na druhej strane dostatočne presné na to, aby sa na ňu jednotlivec mohol odvolať a aby ju sudca mohol aplikovať, je vtedy, ak povinnosť ukladá jednoznačným spôsobom. Okrem toho, hoci smernica ponecháva členským štátom určitú mieru voľnej úvahy pri prijímaní spôsobov jej vykonania, možno sa domnievať, že ustanovenie tejto smernice je bezpodmienečné a presné, pokiaľ jednoznačne ukladá členským štátom povinnosť dosiahnuť presne vymedzený výsledok, ktorá nie je viazaná žiadnou podmienkou týkajúcou sa

uplatnenia pravidla, ktoré stanovuje [rozsudky z 19. januára 1982, Becker, 8/81, EU:C:1982:7, bod 25, a z 8. marca 2022, Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld (Priamy účinok), C-205/20, EU:C:2022:168, body 18 a 19, ako aj citovaná judikatúra].

96 V prejednávanej veci otázka položená vnútroštátnym súdom vychádza z predpokladu, podľa ktorého maďarský zákonodarca porušil záruky stanovené v článku 5 smernice 2008/115 tým, že od príslušného vnútroštátneho orgánu nevyžadoval, aby náležite zohľadnil zdravotný stav dotknutého štátneho príslušníka tretej krajiny, a prípadne jeho rodinný život a najlepší záujem jeho dieťaťa, predtým, ako voči tomuto štátnemu príslušníkovi prijal zákaz vstupu z dôvodov súvisiacich s národnou bezpečnosťou.

97 V tejto súvislosti treba uviesť, že v rozsahu, v akom článok 5 smernice 2008/115 ukladá členským štátom povinnosť náležite zohľadniť tieto skutočnosti pri vykonávaní tejto smernice, je tento článok 5 dostatočne presný a bezpodmienečný na to, aby ho bolo možné považovať za ustanovenie s priamym účinkom. Na uvedený článok sa teda môže odvolávať jednotlivec a správne orgány, ako aj súdy členských štátov ho môžu uplatňovať.

98 Konkrétne, ak členský štát prekročí svoju voľnú úvahu tým, že prijme právnu úpravu, ktorá nezaručuje, že príslušný vnútroštátny orgán náležite zohľadní zdravotný stav dotknutého štátneho príslušníka tretej krajiny, a prípadne jeho rodinný život a najlepší záujem jeho dieťaťa, tento štátny príslušník musí mať možnosť dovolávať sa priamo článku 5 uvedenej smernice proti takejto právnej úprave [pozri analogicky rozsudok z 8. marca 2022, Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld (Priamy účinok), C-205/20, EU:C:2022:168, bod 30].

99 V druhom rade je potrebné pripomenúť, že v záujme zabezpečenia účinnosti všetkých ustanovení práva Únie si zásada prednosti okrem iného vyžaduje, aby vnútroštátne súdy vykladali svoje vnútroštátne právo čo najviac v súlade s právom Únie. Povinnosť konformného výkladu vnútroštátneho práva má určité obmedzenia a najmä nemôže slúžiť ako základ pre výklad vnútroštátneho práva *contra legem* [rozsudky zo 16. júna 2005, Pupino, C-105/03, EU:C:2005:386, bod 47, a z 8. marca 2022, Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld (Priamy účinok), C-205/20, EU:C:2022:168, body 35 a 36, ako aj citovaná judikatúra].

100 Treba tiež pripomenúť, že zásada prednosti ukladá vnútroštátnemu súdu, ktorý je v rámci svojej právomoci poverený uplatňovať ustanovenia práva Únie, v prípade nemožnosti vyložiť vnútroštátnu právnu úpravu v súlade s požiadavkami práva Únie, povinnosť zabezpečiť plný účinok požiadaviek tohto práva v spore, o ktorom rozhoduje, pričom v prípade potreby z vlastnej iniciatívy neuplatní akúkoľvek vnútroštátnu právnu úpravu alebo prax, hoci aj časovo následnú, ktorá je v rozpore s ustanovením práva Únie s priamym účinkom, a to bez toho, aby musel požiadať alebo vyčkať na predchádzajúce zrušenie tejto vnútroštátnej právnej úpravy alebo praxe zákonodarnou cestou alebo akýmkoľvek iným ústavným postupom [rozsudky z 24. júna 2019, Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, body 58 a 61, ako aj z 8. marca 2022, Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld (Priamy účinok), C-205/20, EU:C:2022:168, bod 37 a citovaná judikatúra].

101 Preto, ak sa jednotlivec dovoláva článku 5 smernice 2008/115 pred vnútroštátnym súdom proti členskému štátu, ktorý ho nesprávne prebral, prináleží tomuto súdu, aby zabezpečil plnú účinnosť tohto ustanovenia práva Únie s priamym účinkom, a ak nemôže vykladať vnútroštátnu právnu úpravu v súlade s týmto článkom 5, aby z vlastnej iniciatívy neuplatnil vnútroštátne ustanovenia, ktoré sú nezlučiteľné s uvedeným článkom 5.

102 S cieľom zabezpečiť plnú účinnosť povinnosti náležite zohľadniť zdravotný stav dotknutého štátneho príslušníka tretej krajiny, ako aj prípadne jeho rodinný život a najlepší záujem dieťaťa, prináleží vnútroštátnemu súdu, ktorý rozhoduje o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu o zákaze vstupu, prijatému na základe vnútroštátnej právnej úpravy, ktorú nemožno vykladať v súlade s požiadavkami vyplývajúcimi z článku 5 smernice 2008/115, preskúmať, či môže vylúčiť len tú časť tejto právnej úpravy, z ktorej vyplýva nemožnosť náležite zohľadniť tieto požiadavky. V opačnom prípade by bol vnútroštátny súd povinný neuplatniť uvedenú právnu úpravu v celom rozsahu a založiť svoje rozhodnutie priamo na tomto článku 5.

103 Naproti tomu priamy účinok priznaný v článku 5 smernice 2008/115 nemôže vnútroštátnemu súdu, ktorý vylúčil vnútroštátnu právnu úpravu, ktorá je v rozpore s týmto článkom 5, uložiť povinnosť uplatniť skoršiu vnútroštátnu právnu úpravu, ktorá poskytuje dodatočné záruky k tým, ktoré vyplývajú z uvedeného článku 5.

104 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že článok 5 smernice 2008/115 sa má vykladať v tom zmysle, že ak vnútroštátny súd rozhoduje o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu o zákaze vstupu, ktoré bolo prijaté na základe vnútroštátnej právnej úpravy nezlučiteľnej s týmto článkom 5, a nemôže byť predmetom konformného výkladu, tento súd musí upustiť od uplatnenia tejto právnej úpravy v rozsahu, v akom porušuje uvedený článok, a ak je to nevyhnutné na zabezpečenie jeho plnej účinnosti, uplatniť ten istý článok priamo na spor, ktorý prejednáva.

O štvrtej otázke

105 Svojou štvrtou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 13 smernice 2008/115 v spojení s článkom 47 Charty vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej praxi, podľa ktorej správne orgány členského štátu odmietnu uplatniť právoplatné súdne rozhodnutie nariaďujúce pozastavenie výkonu rozhodnutia o zákaze vstupu z dôvodu, že toto posledné uvedené rozhodnutie už bolo predmetom zápisu do SIS.

106 V prejednávanej veci zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, konkrétne vyplýva, že 31. marca 2021 vnútroštátny súd nariadil pozastavenie výkonu rozhodnutia o zákaze vstupu a pobytu, o ktoré ide vo veci samej, jednak z dôvodu úmyslu tohto súdu obrátiť sa na Súdny dvor s návrhom na začatie prejudiciálneho konania, ako aj z dôvodu nepriaznivých dôsledkov výkonu tohto rozhodnutia o zákaze pre M.D., ako aj pre jeho maloleté dieťa a jeho partnerku.

107 Na základe tohto úvodného spresnenia treba v prvom rade uviesť, že podľa článku 13 ods. 1 smernice 2008/115 má dotknutý štátny príslušník tretej krajiny k dispozícii účinný opravný prostriedok, ktorým môže napadnúť najmä zákonnosť rozhodnutia o zákaze vstupu, ktoré sa ho týka. Podľa odseku 2 tohto článku príslušný orgán, ktorý prejednáva takýto opravný prostriedok, musí mať možnosť dočasne pozastaviť výkon takéhoto rozhodnutia o zákaze vstupu, pokiaľ sa pozastavenie výkonu tohto rozhodnutia už neuplatňuje na základe vnútroštátnych právnych predpisov.

108 Preto, hoci článok 13 ods. 2 smernice 2008/115 nevyžaduje, aby opravný prostriedok proti rozhodnutiu o zákaze vstupu mal odkladný účinok, nič to nemení na tom, že ak členský štát nestanovuje takéto automatické pozastavenie výkonu, orgán príslušný na preskúmanie tohto opravného prostriedku musí mať možnosť pozastaviť výkon tohto rozhodnutia (pozri v tomto zmysle uznesenie z 5. mája 2021, CPAS de Liège, C-641/20, neuverejnené, EU:C:2021:374, bod 22).

109 Bolo by však v rozpore s potrebným účinkom tohto ustanovenia, ak by bol správny orgán oprávnený odmietnuť uplatniť rozhodnutie, ktorým súd rozhodujúci o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu o zákaze vstupu, nariadil pozastavenie výkonu tohto posledného uvedeného rozhodnutia (pozri analogicky rozsudok z 29. júla 2019, Torubarov, C-556/17, EU:C:2019:626, body 55 až 59 a 66). Navyše právo na účinný prostriedok nápravy zakotvené v článku 47 Charty a konkretizované v článku 13 smernice 2008/115 by bolo iluzórne, ak by právny poriadok členského štátu umožňoval, aby právoplatné a záväzné súdne rozhodnutie nemalo účinky, a to v neprospech niektorého účastníka konania (pozri v tomto zmysle rozsudky z 19. júna 2018, Gnandi, C-181/16, EU:C:2018:465, bod 52, a z 19. decembra 2019, Deutsche Umwelthilfe, C-752/18, EU:C:2019:1114, body 35 a 36).

110 Skutočnosť, že rozhodnutie o zákaze vstupu a pobytu, o ktoré ide vo veci samej, už bolo predmetom zápisu do SIS zo strany dotknutého členského štátu, nemôže vyvrátiť záver uvedený v predchádzajúcom bode tohto rozsudku. V súlade s článkom 34 ods. 2 nariadenia č. 1987/2006 totiž tento členský štát môže vymazávať údaje vložené do SIS najmä v nadväznosti na súdne rozhodnutie nariaďujúce pozastavenie výkonu tohto rozhodnutia o zákaze vstupu, ktorým bol odôvodnený tento zápis.

111 Okrem toho treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry plná účinnosť práva Únie vyžaduje, aby súd rozhodujúci o spore, ktorý sa spravuje týmto právom, mohol nariadiť predbežné opatrenia s cieľom zabezpečiť plnú účinnosť súdneho rozhodnutia, ku ktorého vydaniu má dôjsť, ak sa rozhodne obrátiť sa na Súdny dvor s návrhom na začatie prejudiciálneho konania. Efektivita systému zavedeného v článku 267 ZFEÚ by teda bola ohrozená, ak by právna sila, ktorá sa prisudzuje takýmto predbežným opatreniam, mohla byť porušená, predovšetkým zo strany orgánu verejnej moci členského štátu, v ktorom boli tieto opatrenia prijaté [pozri v tomto zmysle rozsudok zo 6. októbra 2021, W.Ż. (Senát pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné najvyššieho súdu – Menovanie), C-487/19, EU:C:2021:798, bod 142].

112 Zo všetkých predchádzajúcich úvah vyplýva, že článok 13 smernice 2008/115 v spojení s článkom 47 Charty sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej praxi, na základe ktorej správne orgány členského štátu odmietajú uplatniť právoplatné súdne rozhodnutie, ktorým sa nariaďuje pozastavenie výkonu rozhodnutia o zákaze vstupu z dôvodu, že toto posledné uvedené rozhodnutie už bolo predmetom zápisu do SIS.

O trovách

113 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

1. Článok 20 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že:

bráni tomu, aby členský štát prijal rozhodnutie o zákaze vstupu na územie Európskej únie voči štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, ktorý je rodinným príslušníkom občana Únie, štátneho príslušníka tohto členského štátu, ktorý nikdy nevyužil svoje právo na

voľný pohyb, bez toho, aby najprv preskúmal, či medzi týmito osobami existuje vzťah závislosti, ktorý by skutočne nútil tohto občana Únie opustiť toto územie ako celok, aby mohol sprevádzať tohto rodinného príslušníka, a ak áno, či dôvody, na základe ktorých bolo toto rozhodnutie prijaté, umožňujú odchýliť sa od odvodeného práva na pobyt tohto štátneho príslušníka tretej krajiny.

2. **Článok 5 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území,**

   sa má vykladať v tom zmysle, že:

   bráni tomu, aby sa na štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorému malo byť určené rozhodnutie o návrate, bezprostredne po vydaní rozhodnutia, ktorým mu bolo z dôvodov súvisiacich s národnou bezpečnosťou odňaté jeho právo na pobyt na území dotknutého členského štátu, vzťahovalo rozhodnutie o zákaze vstupu na územie Európskej únie prijaté z rovnakých dôvodov bez toho, aby sa predtým zohľadnil jeho zdravotný stav, ako aj prípadne jeho rodinný život a najlepší záujem jeho maloletého dieťaťa.

3. **Článok 5 smernice 2008/115 sa má vykladať v tom zmysle, že:**

   ak vnútroštátny súd rozhoduje o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu o zákaze vstupu, ktoré bolo prijaté na základe vnútroštátnej právnej úpravy nezlučiteľnej s týmto článkom 5, a nemôže byť predmetom konformného výkladu, tento súd musí upustiť od uplatnenia tejto právnej úpravy v rozsahu, v akom porušuje uvedený článok, a ak je to nevyhnutné na zabezpečenie jeho plnej účinnosti, uplatniť ten istý článok priamo na spor, ktorý prejednáva.

4. **Článok 13 smernice 2008/115 v spojení s článkom 47 Charty základných práv Európskej únie**

   sa má vykladať v tom zmysle, že:

   bráni vnútroštátnej praxi, na základe ktorej správne orgány členského štátu odmietajú uplatniť právoplatné súdne rozhodnutie, ktorým sa nariaďuje pozastavenie výkonu rozhodnutia o zákaze vstupu z dôvodu, že toto posledné uvedené rozhodnutie už bolo predmetom zápisu do Schengenského informačného systému.

Podpisy